

การสำรวจความคิดเห็นด้านรูปแบบและเทคนิคการสอน
วิชา ปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร
**A Survey of Opinions on Instruction Patterns and Techniques for Practicum
in Laboratory Diagnosis Course**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อังสนา โยธินารักษ์ รองศาสตราจารย์เยาวลักษณ์ พิมายนอก
สุภาภรณ์ หงษ์ยนต์ รุ่งนภา ดวงนคร จิรพร สอนธรรม
คณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยรังกสิต ปทุมธานี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจหาข้อมูลด้านการจัดการเรียนการสอน ในวิชา ปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตรหรือวิชาฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยรังกสิต เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงรูปแบบและเทคนิคการเรียนการสอน รูปแบบของการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามการฝึกงาน เกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยรังกสิต ที่เรียนวิชา ปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 65 คน และปีการศึกษา 2548 จำนวน 84 คน ศิษย์เก่าของคณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยรังกสิต ที่จบการศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2544-2546 จำนวน 26 คน บุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยรังกสิต ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 45 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 220 คน

ผลจากการศึกษาพบว่า การฝึกงานภายในคณะและที่โรงพยาบาล ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจและมีความสามารถในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพเทคนิคการแพทย อยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีความพึงพอใจในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น ความไม่พร้อมของอุปกรณ์และน้ำยา ความไม่สะดวกในการเดินทางไปฝึกงานที่โรงพยาบาล ผลการสำรวจข้อมูลจากศิษย์เก่า พบว่า รูปแบบการฝึกงานที่มีอยู่มีความเหมาะสมพอใช้ถึงเหมาะสมดี การฝึกงานทั้งที่คณะและโรงพยาบาล ทำให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีความพึงพอใจในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น ควรมีการเพิ่มความรู้ให้กับนักศึกษาฝึกงาน ทางด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษให้มากขึ้น สำหรับผลการสำรวจบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงาน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นเรื่องรูปแบบการฝึกงาน

ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบต่อนักที่ และลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีข้อเสนอแนะ เช่น ควรเพิ่มระยะเวลาฝึกงานที่โรงพยาบาล นักศึกษาควรอ่านหนังสือทางด้านการฝึกปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการก่อนเริ่มฝึกงาน และควรแสวงหาความรู้ต่างๆ ให้มากขึ้น

โดยสรุป รูปแบบและเทคนิคการฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย์ทั้งภายในคณะ และโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงาน อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมดี โดยควรมีการปรับปรุงในประเด็นที่เป็นข้อเสนอแนะต่างๆ เพิ่มเติมขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในวิชานี้ต่อไป

คำสำคัญ: วิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร รูปแบบการสอน เทคนิคการสอน การปรับปรุง

ABSTRACT

The purpose of the study was to survey the opinions, in order to use the data collected to improve instruction patterns and techniques for Laboratory Diagnosis, a practicum course in the Faculty of Medical Technology, at Rangsit University. The tools used in this study were questionnaires. The samples consisted of 220 subjects, who were 65 fourth year students in academic year 2004, 84 fourth year students in academic year 2005, 26 former students during academic year 2001-2003 and 45 practitioners in hospitals where the practicums took place for Laboratory Diagnosis course in academic year 2004.

The results showed that the fourth year students gained from both faculty and hospital practicums, knowledge and useful capacity for medical technology profession, at a very satisfied level.

However, they commented on the inadequacy of the equipments and of the reagents and the inconvenience to get to the practicum hospitals. The result from former students revealed that the used patterns of practicum were at a fair to good level. They gained from practicums, knowledge and useful capacity at a very satisfied level. But they suggested to enhance proficiency in English and in computer of the students. As for the practitioners in the practicum hospitals, they felt that, on the whole, the instruction patterns, the students' gained knowledge, their responsibility and personality, were at a fair to good level. The practitioners made suggestions of increasing time for practicum; and the students had to find out about the laboratory work before beginning the practicum and had to grow rich in various fields of knowledge.

To sum up, the instruction patterns and techniques used in the practicum course, both in the Faculty of Medical Technology and in the hospitals were at a suitable level, and on condition that the suggestions will be put to use to improve the practicum course.

Keywords: Practicum in Laboratory Diagnosis, Instruction Patterns and Techniques, Improvement

บทนำ

การศึกษาในคณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยรังสิต มีทั้งการเรียนภาคทฤษฎีในชั้นเรียนและภาคปฏิบัติ โดยการทดลองในห้องปฏิบัติการ รวมทั้งได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง เพื่อเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตัวเอง (1-3) วิชาที่ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการในสถานการณ์จริง เช่นวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร (MTH 408) จำนวน 6 (0-36) หน่วยกิต ซึ่งเรียนเกี่ยวกับการฝึกงานในสาขาวิชาเทคนิคการแพทย์ เป็นวิชาที่ให้นักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรังสิตทำการฝึกหัดปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการในสถานการณ์จำลองและในสถานการณ์จริง โดยใช้เวลาทั้งหมด 16 สัปดาห์ของภาคการศึกษาที่ 2 ของทุกปีการศึกษา

รูปแบบในการฝึกงานนั้น ทางคณะเทคนิคการแพทย์ได้จัดการเรียนการสอน โดยสร้างห้องปฏิบัติการจำลองขึ้นเพื่อฝึกฝนนักศึกษาให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ (Basic technique) โดยใช้เวลาทั้งหมด 8 สัปดาห์ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนให้นักศึกษาได้ออกไปฝึกงานในห้องปฏิบัติการต่างๆ ของโรงพยาบาลซึ่งเป็นสถานการณ์จริง (Hospital practice) โดยใช้เวลาทั้งหมด 8 สัปดาห์ (4-5)

คณะเทคนิคการแพทย์ ได้จัดการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตรเพื่อการฝึกงานทั้งในแบบสถานการณ์จำลองและสถานการณ์จริงดังกล่าวข้างต้น มาตั้งแต่

เริ่มเปิดหลักสูตร แต่ยังไม่มีความชัดเจนของการจัดการศึกษาในรูปแบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะนำมาใช้ในการปรับปรุงรูปแบบและเทคนิคการสอนในวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตรของคณะเทคนิคการแพทย์ให้ดีขึ้นต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเอกสาร โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้เรียนวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 65 คน และปีการศึกษา 2548 จำนวน 91 คน ศิษย์เก่าของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต ระหว่างปีการศึกษา 2544-2546 จำนวน 70 คน และบุคลากรที่ควบคุมการสอนวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตรในห้องปฏิบัติการชั้นสูตรต่าง ๆ ของโรงพยาบาล ที่เป็นแหล่งฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 11 แห่ง เช่น สถาบันบำราศนราดูร โรงพยาบาลตำรวจ โรงพยาบาลกลาง โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ และโรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จำนวน 58 คน

แบบสอบถามนักศึกษาที่เรียนวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร ประกอบด้วย ข้อมูลด้านเพศ อายุ ความคิดเห็นเรื่อง ความเข้าใจ ความสามารถในด้านต่างๆ ที่ได้จากการเรียนที่คณะเทคนิคการแพทย์และที่โรงพยาบาล จำนวน 13 ข้อ ได้แก่

- 1) เข้าใจวิธีการตรวจวิเคราะห์ในงานประจำวันได้เป็นอย่างดี
- 2) เข้าใจวิธีการตรวจวิเคราะห์ในการทดสอบพิเศษได้เป็นอย่างดี
- 3) มีทักษะใช้เครื่องมือ เครื่องแก้วและอุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
- 4) สามารถวางแผนและจัดระบบการทำงานได้อย่างเหมาะสม
- 5) สามารถตรวจวิเคราะห์การทดสอบต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง
- 6) สามารถแก้ปัญหาด้านปฏิบัติการได้เป็นอย่างดี
- 7) สามารถรายงานผลได้อย่างถูกต้อง
- 8) สามารถป้องกันอันตรายในการปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี
- 9) มีความร่วมมือกับหมู่คณะและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
- 10) มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ในการพัฒนางาน
- 11) มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- 12) มีความเข้าใจเรื่องการตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน
- 13) มีความรู้และทักษะเป็นอย่างดีทางด้านคอมพิวเตอร์ และภาษา

นอกจากนี้ยังประกอบด้วยความคิดเห็นเรื่องความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่ได้จากการเรียนที่คณะเทคนิคการแพทย์และที่โรงพยาบาลจำนวน 5 ข้อ ได้แก่

- 1) ความพร้อมของน้ำยาที่ใช้ในการทดสอบ
- 2) ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์

- 3) ความพร้อมของห้องปฏิบัติการ
- 4) ความสะอาดและความเป็นระเบียบของห้องปฏิบัติการ
- 5) ความเอาใจใส่ดูแลของอาจารย์ผู้ฝึกปฏิบัติการ

แบบสอบถามศิษย์เก่าของคณะเทคนิคการแพทย์ ประกอบด้วย ข้อมูลทุกด้านเหมือนกับแบบสอบถามที่ใช้กับนักศึกษาปัจจุบัน โดยได้เพิ่มเติมหัวข้อความคิดเห็นเรื่อง รูปแบบการฝึกงาน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

- 1) ความเหมาะสมของการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษา โดยทักษะในเชิงปฏิบัติการที่นักศึกษาได้ฝึกในส่วน basic techniques ทำให้นักศึกษานำไปใช้ประโยชน์ในส่วน hospital practice ได้
- 2) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาต่อกลุ่ม ในส่วนของ basic techniques และ hospital practice
- 3) ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกงาน ในส่วนของ basic techniques และ hospital practice
- 4) อาจารย์ผู้ฝึกงาน ในส่วนของ basic techniques และ hospital practice เอาใจใส่ดูแลให้คำแนะนำและช่วยเหลือเรื่องการฝึกงานอย่างเหมาะสม
- 5) ความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินผลในส่วนของ basic techniques และ hospital practice

แบบสอบถามบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย์ ประกอบด้วย ความคิดเห็นเรื่องรูปแบบและเทคนิคการฝึกงาน จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

- 1) กระบวนการเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาที่คณะ (ส่วน basic techniques) ก่อนการฝึกงานที่โรงพยาบาล มีส่วนช่วยให้ นักศึกษาปฏิบัติงานได้ดีขึ้น
- 2) ความเหมาะสมของจำนวนนักศึกษาในแต่ละกลุ่ม
- 3) ความเหมาะสมของระยะเวลาการฝึกงานในห้องปฏิบัติการ
- 4) อาจารย์ผู้ประสานงานมีการเอาใจใส่ดูแลและประสานงานระหว่างคณะและห้องปฏิบัติการ
- 5) ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินผล

นอกจากนี้ยังได้ สอบถามความคิดเห็นด้านผลสำเร็จของงานของนักศึกษา ทั้งปริมาณงานและคุณภาพของงาน ด้านความรู้ความสามารถของนักศึกษา จำนวน 7 ข้อ ได้แก่

- 1) ความรู้ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ
- 2) ความรู้ความชำนาญด้านปฏิบัติการ
- 3) ความสามารถในการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการ
- 4) วิจารณ์ญาณและการตัดสินใจ
- 5) การจัดการและการวางแผนการทำงาน
- 6) ทักษะการสื่อสาร
- 7) ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ

ด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของนักศึกษา จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

- 1) ความรับผิดชอบและเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้
- 2) ความสนใจและอุทิศสาหะในการทำงาน
- 3) ความสามารถเริ่มต้นทำงานได้ด้วยตนเอง เมื่อได้รับการชี้แนะหรือมอบหมายงานจากอาจารย์ผู้ฝึกงาน
- 4) การตอบสนองต่อการสั่งการ

ด้านลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

- 1) บุคลิกภาพและการวางตัว
- 2) มนุษยสัมพันธ์
- 3) ความมีระเบียบวินัย
- 4) คุณธรรมและจริยธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบจะให้คะแนน ความเข้าใจ ความสามารถ รวมทั้งคะแนนความพึงพอใจ มีค่าน้อยที่สุดถึงมากที่สุด ตั้งแต่ 1 ถึง 5 ตามลำดับ สำหรับคะแนนความเหมาะสม มีค่าน้อยที่สุดถึงมากที่สุด ตั้งแต่ 1 ถึง 3 ตามลำดับ ข้อมูลที่ได้จะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel และนำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าฐานนิยม (Mode) ค่าพิสัย (Range) ค่าเฉลี่ย (Average: Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : SD)

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยที่ใช้เกณฑ์คะแนน 1 ถึง 3 ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1.00 - 1.49	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 1.99	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2.00 - 2.49	มีความเหมาะสมในระดับดี
2.50 - 3.00	มีความเหมาะสมในระดับดีมาก

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยที่ใช้เกณฑ์คะแนน 1 ถึง 5 ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
1.00 - 1.49	มีความเข้าใจ ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	มีความเข้าใจ ความพึงพอใจในระดับน้อย
2.50 - 3.49	มีความเข้าใจ ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	มีความเข้าใจ ความพึงพอใจในระดับมาก
4.50 - 5.00	มีความเข้าใจ ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ผลการศึกษา

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ รูปแบบ และเทคนิคการสอนวิชาปฏิบัติการ เวชศาสตร์ชั้นสูง

งานวิจัยนี้ได้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่เรียนวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูง หรือวิชาฝึกงานติดต่อกันสองปีการศึกษา โดยนักศึกษาที่ฝึกงานในปีการศึกษา 2547 มีจำนวน 65 คน และตอบแบบสอบถามครบทั้ง 65 คน (100%) โดยข้อมูลทั่วไปเป็นเพศหญิง 56 คน (86.2%) และเพศชาย 9 คน (13.8 %) สำหรับอายุ พบว่าส่วนใหญ่ (96.9 %) นักศึกษามีอายุระหว่าง 20- 25 ปี

ผลจากการศึกษาพบว่า การฝึกงานภายในคณะและที่โรงพยาบาล ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจและมีความสามารถในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพเทคนิคการแพทย์ เช่น เข้าใจวิธีการตรวจวิเคราะห์ในงานประจำวันได้เป็นอย่างดี มีทักษะใช้เครื่องมือ เครื่องแก้ว และอุปกรณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี เป็นต้น อยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีความพึงพอใจในด้านต่างๆ เช่น ความพร้อมของน้ำยาที่ใช้ในการทดสอบ ความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ อยู่ในระดับมาก

สำหรับนักศึกษาที่ฝึกงานในปีการศึกษา 2548 มีจำนวน 91 คน และตอบแบบสอบถามจำนวน 84 คน คิดเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถามร้อยละ 92.3 โดยข้อมูลทั่วไปเป็นเพศหญิง 62 คน

(73.8%) และเพศชาย 22 คน (26.2%) สำหรับอายุพบว่าส่วนใหญ่ (94.0%) นักศึกษามีอายุระหว่าง 20- 25 ปี ผลจากการศึกษาพบว่าให้ผลในทำนองเดียวกับปีการศึกษา 2547

2. ความคิดเห็นของศิษย์เก่าที่มีต่อรูปแบบและเทคนิคการสอนวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร

แบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ให้ศิษย์เก่าของคณะเทคนิคการแพทย์ที่สำเร็จการศึกษาในรอบ 3 ปี ที่ผ่านมา (ปีการศึกษา 2544-2546) มีจำนวนทั้งหมด 70 ราย ได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 26 ราย คิดเป็นผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ร้อยละ 37.1 โดยข้อมูลทั่วไปเป็นเพศหญิง 20 คน (76.9%) และเพศชาย 6 คน (23.1%) สำหรับอายุ พบว่าส่วนใหญ่ (76.9 %) ศิษย์เก่ามีอายุ ระหว่าง 20- 25 ปี ผลจากการศึกษา พบว่าศิษย์เก่ามีความเห็นว่รูปแบบการฝึกงานในวิชาต่างๆ ในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมีความเหมาะสมพอใช้ถึงเหมาะสมดี สำหรับการฝึกงานทั้งที่คณะและที่โรงพยาบาล ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความพึงพอใจในด้านต่างๆ ในทำนองเดียวกับของนักศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงานที่มีต่อรูปแบบและเทคนิคการสอนวิชาปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูตร

ในปีการศึกษา 2547 มีโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย์ จำนวน 11 แห่ง และมีห้องปฏิบัติการชั้นสูตรต่างๆ รวมจำนวน 58 ห้อง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้ห้องปฏิบัติการ ได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 45 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 77.6

พบว่า แต่ละโรงพยาบาลมีห้องปฏิบัติการที่ส่งแบบสอบถามกลับมาในจำนวนที่แตกต่างกัน บางแห่งมีเพียง 1 ห้องปฏิบัติการเท่านั้น ที่ส่งแบบสอบถามกลับมา ผลพบว่าบุคลากรของโรงพยาบาล มีความเห็นอยู่ในระดับที่เห็นด้วยปานกลางถึงมาก ทางด้านรูปแบบและเทคนิคการฝึกงาน ด้านผลสำเร็จของงาน ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา

สรุปและขอเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาหาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงรูปแบบ และเทคนิคการฝึกงาน ข้อมูลที่ได้จากนักศึกษาที่ฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547 และปีการศึกษา 2548 ซึ่งเป็นนักศึกษาคนละกลุ่มกันและผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน โดยได้สอบถามทางด้านการเรียนการสอน ในการฝึกงานวิชาต่างๆ ภายในคณะเทคนิคการแพทย์ และการฝึกงานที่โรงพยาบาล ที่เป็นแหล่งฝึกงานของคณะ รวมทั้งความพึงพอใจต่อการฝึกงานภายในคณะและความพึงพอใจต่อการฝึกงานที่โรงพยาบาลพบว่า ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจ และมีความสามารถในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพเทคนิคการแพทย์อยู่ในระดับมาก รวมทั้งมีความพึงพอใจในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งแสดงว่ารูปแบบการสอนในการฝึกงานในความเห็นของนักศึกษา ที่เป็นผู้เข้าฝึกงานโดยตรงดีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะจากนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในทำนองเดียวกัน ทางด้านห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์ และน้ำยา ของคณะที่มี

ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษาที่มีมาก จำนวนอาจารย์ที่ดูแลการฝึกงานที่คณะมีจำนวนน้อย ระยะเวลาการฝึกงานสั้นเกินไป ควรให้ฝึกงานเร็วขึ้น เพื่อจะได้จบเร็วขึ้นทันต่อการหางานทำ พร้อมๆ กับสถาบันอื่น ควรให้นักศึกษาได้เลือกโรงพยาบาลเอง และความไม่สะดวกในการเดินทางไปฝึกงานที่โรงพยาบาล

คณะเทคนิคการแพทย์ จัดให้มีการฝึกงานในภาคการศึกษาที่ 2 ของการศึกษาในชั้นปีที่ 4 ซึ่งจะเริ่มฝึกงานประมาณกลางเดือนตุลาคมของทุกปี โดยนักศึกษาจะสอบในรายวิชาของภาคการศึกษาที่ 1 อยู่ในช่วงต้นถึงกลางเดือนตุลาคม ดังนั้นการจะเลื่อนการฝึกงานให้เร็วขึ้น จึงเป็นไปได้ค่อนข้างยากเนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องปฏิทินเวลาของการเรียนของมหาวิทยาลัยรังสิต สำหรับระยะเวลาการฝึกงานนั้นเนื่องจากการฝึกงานในหลายวิชา รวมทั้งมีการฝึกงานที่คณะ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมนักศึกษา ก่อนออกไปฝึกงานที่โรงพยาบาล ทำให้เวลาในการฝึกงานของแต่ละวิชาเหลือน้อยลง สำหรับเรื่องอาจารย์ผู้สอน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์และน้ำยาที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษานั้น ทางคณะจะได้หาแนวทางเพื่อพัฒนาและปรับปรุงในส่วนนี้ต่อไป

สำหรับความเห็นของศิษย์เก่าที่ผ่านการฝึกงานมาแล้ว และบางท่านก็มีประสบการณ์การทำงานพบว่า รูปแบบการฝึกงานที่มีอยู่มีความเหมาะสมพอใช้ถึงเหมาะสมดี รวมทั้งการฝึกงานทั้งที่คณะและโรงพยาบาล ทำให้ศิษย์เก่ามีความรู้ ความเข้าใจในด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ ศิษย์เก่ายังมีความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของการฝึกงานทั้งที่คณะและที่

โรงพยาบาลอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ก็มีข้อเสนอแนะ ทางด้านการเพิ่มความรู้ให้กับนักศึกษาฝึกงานทางด้านคอมพิวเตอร์และภาษาอังกฤษให้มากขึ้น และควรทบทวนทางด้านการแต่งกาย และการใช้คำพูดของนักศึกษาฝึกงานให้เหมาะสม

สำหรับผลจากแบบสอบถามบุคลากรของโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงาน พบว่าบุคลากรมีความเห็นเรื่องรูปแบบการฝึกงาน ความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยมีข้อเสนอแนะ เช่น การเพิ่มระยะเวลาฝึกงานที่โรงพยาบาล นักศึกษาควรอ่านหนังสือทางด้านการฝึกปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการให้มากขึ้นก่อนเริ่มฝึกงานและควรแสวงหาความรู้ต่างๆ ให้มากขึ้น

สรุปแล้ว รูปแบบและเทคนิคการฝึกงานของคณะเทคนิคการแพทย์ทั้งภายในคณะและโรงพยาบาลที่เป็นแหล่งฝึกงาน อยู่ในระดับที่มีความเหมาะสมดี อย่างไรก็ตาม คงต้องมีการปรับปรุงในบางเรื่องที่มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชานี้ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยและคณะขอขอบคุณศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต ที่สนับสนุนงานวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต. **Student Centered Approach**
: แนวทางการเรียนการสอนยุคใหม่ของมหาวิทยาลัยรังสิต. จุลสาร ศสพ. ปีที่ 1
ฉบับที่ 2, 2546.

ศูนย์สนับสนุนและพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยรังสิต. การสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วย
ตนเองของผู้เรียน. จุลสาร ศสพ. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1, 2547.

คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต. หลักสูตร ปี พ.ศ.2544.

คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต. **Practice in Laboratory Diagnosis** ปีการศึกษา
2547.

คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยรังสิต. **Practice in Laboratory Diagnosis** ปีการศึกษา
2548.